

สถาบัน **THE BEST CENTER**

2145/7 ซ.รามคำแหง 43/1 ถ.รามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทร.0-2318-6868, 0-2314-1492 โทรสาร 0-2718-6274

www.thebestcenter.com facebook.com/bestcentergroup

คุณภาพทางวิชาการต้องมาที่ 1

คู่มือเตรียมสอบ

เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

D สำนักงานศาลปกครอง **ปี 67**

ความรู้ความสามารถทั่วไปและความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง

หลักเกณฑ์และวิธีการสอบ

การสอบข้อเขียน (แบบปรนัย) (คะแนนเต็ม 100 คะแนน) มีเนื้อหาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับศาลปกครอง และสำนักงานศาลปกครอง งานสารบรรณ งานธุรการทั่วไป งานพัสดุ งานการเงินและบัญชีเบื้องต้น งานนโยบายและแผน แผนยุทธศาสตร์ การบริหารงานบุคคล ความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง และเหมาะสม กฎหมาย กฎ ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องการปฏิบัติงาน ตลอดจนความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ และความรู้เกี่ยวกับงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบ เป็นต้น

เนื้อหาภายในเล่มประกอบด้วย

- ความรู้เกี่ยวกับงานสารบรรณ
- การเขียนหนังสือติดต่อราชการ
- การจัดทำวาระการประชุม การเขียนรายงานการประชุม
- ความรู้ด้านงานพัสดุ
- ความรู้ด้านการวางแผน
- การบริหารงานบุคคล
- ความรู้เกี่ยวกับงานธุรการ
- ความรู้เกี่ยวกับการเงินและบัญชีเบื้องต้น
- ความรู้ด้านแผนยุทธศาสตร์
- หลักการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง

สนใจสั่งซื้อ หรือสอบถามเพิ่มเติม โทร.081-496-9907

LINE: @thebestcenter

280.-

คู่มือสอบเจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
สำนักงานศาลปกครอง

รวบรวมและเรียบเรียงโดย.....

ฝ่ายวิชาการ สถาบัน THE BEST CENTER

ห้ามตัดต่อหรือคัดลอกส่วนใดส่วนหนึ่งของเนื้อหา

สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

ราคา 280 บาท

จัดพิมพ์และจำหน่ายโดย

The Best Center InterGroup Co., Ltd.

บริษัท เดอะเบสท์ เซ็นเตอร์ อินเตอร์กรุป จำกัด

บริหารงานโดย ดร.สิงห์ทอง บัวชุมและอาจารย์จันทน์ บัวชุม (ติวเตอร์กึ่ง ย่าน ม. ราม)

เลขที่ 2145/7 ซอยรามคำแหง 43/1 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทรศัพท์.081-496-9907,0-2314-1492, 0-2318-6868 โทรสาร. 0-2718-6274 line id: @thebestcenter

www.thebestcenter.com หรือ www.facebook.com/bestcentergroup

คู่มือสอบ

**เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
สำนักงานศาลปกครอง**

ราคา 280.-

คำนำ

สำหรับชุดคู่มือสอบสำหรับตำแหน่งเจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน สำนักงานศาลปกครอง เล่มนี้ ทางสถาบัน THE BEST CENTER และฝ่ายวิชาการของสถาบัน ได้เรียบเรียงขึ้น เพื่อให้ผู้สมัครสอบใช้สำหรับเตรียมสอบในการสอบแข่งขันฯ ในครั้งนี้

ทางสถาบัน THE BEST CENTER ได้เล็งเห็นความสำคัญจึงได้จัดทำหนังสือ เล่มนี้ขึ้นมา ภายในเล่มประกอบด้วยทุกส่วนที่กำหนดในการสอบ เจาะข้อสอบทุกส่วน พร้อมคำเฉลยอธิบาย มาจัดทำเป็นหนังสือชุดนี้ขึ้น เพื่อให้ผู้สอบได้เตรียมตัวอ่านล่วงหน้า มีความพร้อมในการทำข้อสอบ

ท้ายนี้ คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทางสถาบัน THE BEST CENTER ที่ได้ให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการจัดทำต้นฉบับ ทำให้หนังสือเล่มนี้สามารถสำเร็จขึ้นมาเป็นเล่มได้ พร้อมกันนี้คณะผู้จัดทำขอ น้อมรับข้อบกพร่องใดๆ อันเกิดขึ้นและยินดีรับฟังความคิดเห็นจากทุกๆ ท่าน เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

ขอให้โชคดีในการสอบทุกท่าน
ฝ่ายวิชาการ
สถาบัน The Best Center
www.thebestcenter.com

สารบัญ

➤ ความรู้เกี่ยวกับศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง	1
➤ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. 2526	35
✦ แนวข้อสอบระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ.2526	
และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 พ.ศ. 2564	65
✦ แนวข้อสอบพ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2540	126
✦ แนวข้อสอบระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. 2544	
และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2561	137
➤ ความรู้เกี่ยวกับงานสารบรรณ	143
➤ ความรู้เกี่ยวกับงานธุรการ	156
➤ การเขียนหนังสือติดต่อราชการ	165
➤ การจัดทำวาระการประชุม การเขียนรายงานการประชุม	174
➤ ความรู้ด้านงานพัสดุ	185
➤ ความรู้เกี่ยวกับการเงินและบัญชีเบื้องต้น	207
➤ ความรู้ด้านการวางแผน	239
➤ ความรู้ด้านแผนยุทธศาสตร์	249
➤ การบริหารงานบุคคล	256
➤ หลักการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง	265
✦ แนวข้อสอบงานธุรการ	269
✦ แนวข้อสอบงานสารบรรณ	278
✦ แนวข้อสอบงานเอกสารราชการ	282
✦ แนวข้อสอบความรู้ด้านพัสดุ	285
✦ แนวข้อสอบการบริหารงานบุคคล	291
✦ แนวข้อสอบการเงินและบัญชีเบื้องต้น	298
✦ แนวข้อสอบนโยบายและแผน	307
✦ แนวข้อสอบการใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้น	312
➤ เทคนิคการสอบสัมภาษณ์	318

ความรู้เกี่ยวกับศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง

ศาลปกครอง

➤ ประวัติความเป็นมา

การจัดตั้งองค์กรตามกฎหมาย ที่เรียกว่า *Council of State* ในประเทศไทย

ศาลปกครองเป็นองค์กรที่มีความเป็นมายาวนานและมีความสำคัญต่อการให้ความยุติธรรมแก่ประชาชน และเป็นกลไกสำคัญในการบริหารประเทศ โดยทำหน้าที่พิจารณาข้อพิพาททางปกครองระหว่างราษฎรกับรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐด้วยกันเอง ซึ่งได้รับการยอมรับว่าเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจตุลาการได้อย่างมีประสิทธิภาพในการให้ความเป็นธรรมแก่ประชาชน โดยเฉพาะประเทศในแถบภาคพื้นยุโรปที่ถือว่าเป็นประเทศต้นกำเนิดรูปแบบของการพิจารณาคดีปกครองด้วยระบบศาล

องค์กรสำคัญที่ถือเป็นรากฐานในการพัฒนาขึ้นมาเป็นระบบของศาลปกครอง นั่นก็คือ เคาน์ซิลออฟสเตต Council of State หรือสภาที่ปรึกษาแห่งรัฐ ซึ่งเป็นชื่อที่ใช้เรียกสภาที่ปรึกษาราชการแผ่นดินที่มีกำเนิดมาจากประเทศในกลุ่มภาคพื้นยุโรป ที่ใช้ระบบประมวลกฎหมาย Civil law เช่น ฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ เบลเยียม และ อิตาลี โดยหลักสภาดังกล่าวจะมีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญสองประการ คือ เป็นที่ปรึกษาราชการแผ่นดินของฝ่ายบริหาร ซึ่งอาจจะเป็นพระมหากษัตริย์ จักรพรรดิ หรือคณะรัฐมนตรีก็ได้ แล้วแต่ระบบการเมืองและการปกครองของประเทศดังกล่าว และอีกประการหนึ่งคือมีหน้าที่ในการพิจารณาข้อพิพาทระหว่างราษฎรกับรัฐ สภาที่ปรึกษาแห่งรัฐ Council of State มีวิวัฒนาการมาจาก “สภาที่ปรึกษาของพระมหากษัตริย์” (curia regis หรือ Conseil du roi) ของประเทศฝรั่งเศส ซึ่งได้เริ่มก่อตั้งขึ้นในสมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์ในศตวรรษที่ 13 ทำหน้าที่เสนอความเห็นต่อพระมหากษัตริย์ในปัญหาที่เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน รวมทั้งในการเสนอความเห็นในบรรดาข้อพิพาทถวายพระมหากษัตริย์ ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าสภาแห่งรัฐของพระมหากษัตริย์มีอำนาจทั้งการบริหารราชการแผ่นดินและอำนาจทางการตุลาการ แต่การใช้อำนาจทางการตุลาการของสภาแห่งรัฐของพระมหากษัตริย์นั้นจะทำหน้าที่เพียงการร่างคำวินิจฉัยถวายพระมหากษัตริย์เพื่อทรงวินิจฉัย

ต่อมา สถาบันที่ปรึกษาแห่งรัฐของพระมหากษัตริย์ ได้ถูกยกเลิกไปโดยการปฏิวัติ ในปี 1789 โดย นโปเลียน โบนาปาร์ต (Napoléon Bonaparte) ได้กระทำการยึดอำนาจและรัฐประหาร และประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ค.ศ. 1799 ได้จัดตั้งสถาบันขึ้นอีกครั้งหนึ่งในชื่อของ The Council of State วางรากฐานในปี 1799 กล่าวได้ว่าสถาบันดังกล่าวนี้ว่าเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจเพื่อทำหน้าที่แก้ปัญหาในด้านการปกครอง ร่างกฎหมายและทำหน้าที่ด้านการพิจารณาคดี (judicial role) ซึ่งเป็นที่รู้จักอย่างดียิ่ง ในทุกวันนี้...

➤ ตราสัญลักษณ์

ศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้อัญเชิญ "พระคทาจอมทัพ" ซึ่งเป็นพระคทาประจำพระองค์ ไปประกอบเป็นส่วนหนึ่งของ "ตราสัญลักษณ์ศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง" เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติยศของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชให้สถิตสถาพรตลอดไป โดยประกอบเป็นแกนกลางคูลบาทประดิษฐานบนพานมีช่อชัยพฤกษ์อยู่ด้านล่าง ภายในขอบวงรี ซึ่งมีความหมายของตราสัญลักษณ์ ดังนี้

วงรี วงรีมาจากวงกลมที่รีเป็นรูปไข่ หมายถึง วงกลมซึ่งมีการเคลื่อนไหวหมุนไปตลอดเวลา เป็นการพัฒนาการอย่างไม่หยุดนิ่งมีความก้าวหน้าอยู่เสมอ

คูลบาท คูลหรือตาชั่ง เป็นเครื่องหมายวัดหาความเสมอกัน หมายถึง การสมดุล เสมอภาคมีความเป็นธรรมและไม่เอียงเอียงแก่ฝ่ายใด ทรงไว้ซึ่งความยุติธรรมเที่ยงตรง

พระคทาจอมทัพ เป็นพระคทาประจำพระองค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เป็นเครื่องหมายแสดงว่าศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองจัดตั้งขึ้นสำเร็จในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

เพื่อความยุติธรรมแก่ประชาชนในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ กับทั้งเป็นมิ่งขวัญเครื่องเตือนใจให้ตุลาการศาลปกครองและข้าราชการฝ่ายศาลปกครองปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเจตนารมณ์ในการจัดตั้งศาลปกครอง

พาน ใช้สำหรับอัญเชิญสิ่งสำคัญ ซึ่งได้แก่ การอัญเชิญพระคทาจอมทัพซึ่งเป็นพระคทาประจำพระองค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

ช่อชัยพฤกษ์ เป็นช่อใบไม้ใช้สวมหัวเมื่อมีชัยชนะ หมายถึง ความมีชัยชนะในการคิดและการดำเนินการแห่งสรรพกิจทั้งปวงของศาลปกครอง และสำนักงานศาลปกครอง

➤ วิสัยทัศน์

**“อำนวยความสะดวกธุรกรรมทางปกครองด้วยความเป็นธรรม รวดเร็ว ทันสมัย
เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคม และเป็นศาลแห่งความเป็นเลิศ” หรือเป็นคติพจน์ว่า
“เป็นธรรม รวดเร็ว ทันสมัย”**

เป็นธรรม	หมายถึง	ศาลปกครองคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอย่างทั่วถึง สร้างความสมดุลระหว่างสิทธิและเสรีภาพของประชาชนกับประโยชน์สาธารณะ อำนวยความสะดวกธุรกรรมทางปกครองตามหลักนิติธรรม ภายใต้หลักประกันความเป็นอิสระของตุลาการ (Independence of the Judiciary) ประชาชนผู้มีอรรถคดีได้รับความเป็นธรรมและเสมอภาค มีมาตรการบังคับคดีปกครองให้เกิดผลทางกฎหมายโดยเร็ว และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการอำนวยความสะดวกธุรกรรมทางปกครอง
รวดเร็ว	หมายถึง	มีการกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมทางปกครองที่ชัดเจน เพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้า กระบวนพิจารณาคดีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด ประชาชน/คู่กรณีสามารถตรวจสอบเรื่องที่ใช้บริการหรือเกี่ยวข้องว่าดำเนินงานไปถึงขั้นตอนใด คดีค้างการพิจารณาเกินกรอบเวลายมาตรฐานลดลงอย่างต่อเนื่อง จนหมดไป คดีแล้วเสร็จมากกว่าคดีรับเข้า มีการนำกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางปกครองมาใช้ กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวกับศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองได้รับการปรับปรุงแก้ไขเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพิจารณาพิพากษาคดีและการให้บริการประชาชน
ทันสมัย	หมายถึง	การพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อให้บริการประชาชนให้สามารถเข้าถึงการอำนวยความสะดวกธุรกรรมทางปกครองได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว และประหยัดค่าใช้จ่าย ด้วยรูปแบบและช่องทางที่หลากหลาย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย มีการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีที่ทันสมัย เป็นศาลปกครองอัจฉริยะ (Smart Admincourt) อย่างเต็มรูปแบบ บุคลากรของศาลปกครอง เป็น Smart Person “คนดี คนเก่ง มีความสุขในการทำงาน มุ่งอำนวยความสะดวกธุรกรรมให้แก่ประชาชนโดยสะดวก และรวดเร็ว” ยกกระดานการดำเนินงานของศาลปกครองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในบริบทของสังคมโลก มีมาตรฐานระดับสากลและมีธรรมาภิบาล เป็นองค์กรชั้นนำด้านการอำนวยความสะดวกธุรกรรมทางปกครองในภูมิภาคเอเชียและในระดับสากล พัฒนาหลักกฎหมายปกครองเพื่อเสริมสร้างความยุติธรรมในประเทศและเป็นพื้นฐานสำหรับนานาชาติทั่วโลก

เสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคม หมายถึง ศาลปกครองแสดงบทบาทที่สำคัญในการตรวจสอบและควบคุมการใช้ อำนาจของฝ่ายปกครองให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมายด้วยความรวดเร็วและทันต่อสถานการณ์ แนวคำวินิจฉัยมีความชัดเจน มีมาตรฐาน เป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานทาง ปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อช่วยเสริมสร้างการบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดีได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดและเป็นรูปธรรม พัฒนาและ เผยแพร่องค์ความรู้ด้านกระบวนการยุติธรรมทางปกครอง หลักกฎหมายปกครองและแนวทางการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัย ของศาลปกครองไปเผยแพร่อย่างเป็นระบบและทั่วถึง ผ่านรูปแบบ วิธีการและช่องทางที่หลากหลาย โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่ห่างไกล เพื่อร่วมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและบูรณาการการทำงานร่วมกับ องค์กร/หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ศาลแห่งความเป็นเลิศ หมายถึง การนำกรอบสากลเพื่อความเป็นเลิศของศาลมาปรับใช้ในศาลปกครอง และ/หรือกรอบการประเมินตัวชี้วัด/ดัชนีที่เกี่ยวข้องกับองค์กรศาลใน ระดับสากล เพื่อยกระดับการบริหารจัดการคดีและการบริหารจัดการ องค์กรของศาลปกครองไปสู่ระดับมาตรฐานสากลและทำให้ศาล ปกครองได้รับความเชื่อมั่นจากสาธารณชน เป็นองค์กรชั้นนำในระดับ สากลและเป็นศาลแห่งความเป็นเลิศ

➤ พันธกิจ

- พันธกิจที่ 1 พินิจคดีและบังคับคดีปกครองด้วยความถูกต้อง เป็นธรรม รวดเร็วและเกิดสัมฤทธิ์ผล ทุกภาคส่วนในสังคมเข้าถึงการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางปกครองได้โดยง่าย และทั่วถึง
- พันธกิจที่ 2 วางหลักปฏิบัติราชการทางปกครองที่เป็นบรรทัดฐานในการใช้อำนาจทางปกครองที่เป็นธรรม เพื่อป้องกันและลดการเกิดข้อพิพาททางปกครอง
- พันธกิจที่ 3 ยกระดับการดำเนินงานของศาลปกครองให้มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล และมีธรรมาภิบาล เพื่อให้ทุกภาคส่วนในสังคมได้รับการบริการอย่างมีคุณภาพ
- พันธกิจที่ 4 ส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายปกครองและหลักปฏิบัติ ราชการที่ดีจากแนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองให้แก่ทุกภาคส่วนในสังคม
- พันธกิจที่ 5 เสริมสร้างความสัมพันธ์และเครือข่ายความร่วมมือทางการศาล ทางวิชาการ และอื่นๆ ที่จำเป็นทั้ง ในประเทศและต่างประเทศ

➤ แผนแม่บทศาลปกครอง

ศาลปกครองกำหนดแผนแม่บทเพื่อดำเนินการให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ "อำนวยความสะดวกยุติธรรมทางปกครอง ด้วยความเป็นธรรม รวดเร็ว ทันสมัย เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคม และเป็นศาลแห่งความเป็นเลิศ" เพื่อให้ทุกภาคส่วนในสังคมมีความเชื่อมั่นในระดับสูงต่อการอำนวยความสะดวกยุติธรรมของศาลปกครอง และการดำเนินงานของศาลปกครองมีคุณภาพระดับสากลจึงได้กำหนดแผนแม่บทการพัฒนาศาลปกครองประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

- แผนแม่บทด้านที่ 1 การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการคดีปกครอง
- แผนแม่บทด้านที่ 2 การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคม
- แผนแม่บทด้านที่ 3 การพัฒนาศาลปกครองอัจฉริยะ (Smart Admincourt)
- แผนแม่บทด้านที่ 4 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการองค์กรสู่ความเป็นเลิศ
- แผนแม่บทด้านที่ 5 การยกระดับความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

➤ ผู้บริหารศาลปกครอง

นายวรพจน์ วิศรุดพิชญ์
ประธานศาลปกครองสูงสุด

นายวิษณุ วรูญญ
รองประธานศาลปกครองสูงสุด

นายประสิทธิ์ศักดิ์ มีลาภ
รองประธานศาลปกครองสูงสุด

นายสุชาติ มงคลเลิศพล
รองประธานศาลปกครองสูงสุด

นายพรชัย มนัสศิริเพ็ญ
รองประธานศาลปกครองสูงสุด

➤ นโยบายประธานศาลปกครองสูงสุด

นโยบายประธานศาลปกครองสูงสุด
นายวรพจน์ วิศวตพิชญ์
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๖๗

ศาลปกครองเป็นองค์กรตุลาการที่อำนวยความสะดวกเกี่ยวกับข้อพิพาททางปกครองแก่คู่กรณี สร้างความสมดุลระหว่างการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนและการใช้อำนาจอธิรัฐกระทำกรต่าง ๆ เพื่อรักษาหรือส่งเสริมให้เกิดประโยชน์สาธารณะ และวางบรรทัดฐานทางกฎหมายปกครองให้หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติราชการได้ถูกต้องตามหลักธรรมาภิบาล ภายใต้ปรัชญาการดำเนินงานที่ว่า “ศาลปกครองเพื่อความเป็นธรรมในสังคม (The Administrative Court for Justice to Society)” และวิสัยทัศน์ศาลปกครอง ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๘๐) “อำนวยความสะดวกทางปกครองด้วยความเป็นธรรม รวดเร็ว ทันสมัย เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคม และเป็นศาลแห่งความเป็นเลิศ” หรือเป็นคติพจน์ว่า “เป็นธรรม รวดเร็ว ทันสมัย” ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ศาลปกครองได้ก้าวเข้าสู่การพัฒนาในช่วงแผนแม่บทศาลปกครอง ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) โดยกำหนดเป้าหมายการพัฒนาหลักว่า เมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ ศาลปกครองเป็นระบบศาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Admincourt) และมีมาตรฐานการบริหารจัดการคดีที่เป็นสากล ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาศาลปกครองขับเคลื่อนไปสู่วิสัยทัศน์ และเป้าหมายดังกล่าวข้างต้น ซึ่งจะเป็นการสนองต่อความคาดหวังของทุกภาคส่วนในสังคม และสร้างความเชื่อมั่นต่อการอำนวยความสะดวกยุติธรรมของศาลปกครอง ประธานศาลปกครองสูงสุดจึงกำหนดนโยบายสำหรับขับเคลื่อนการพัฒนาศาลปกครอง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๖๗ ดังนี้

๑. นโยบายเร่งด่วนที่จะดำเนินการ

๑.๑ เร่งรัดการพิจารณาพิพากษาคดีที่ยังคงค้างการพิจารณาในศาลปกครอง โดยจำแนกเป็นคดีค้างเก่า (คดีที่ค้างการพิจารณาเกินกว่า ๓ ปี) และคดีค้างนาน (คดีที่ยังพิจารณาไม่แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่ฟังแล้วเสร็จ แต่ไม่เกิน ๓ ปี) โดยดำเนินการให้มีการสำรวจว่า คดีเหล่านั้นแต่ละคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาขั้นตอนใด และให้มีการกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจน พร้อมทั้งจัดให้มีระบบติดตามความคืบหน้าของแต่ละคดีอย่างใกล้ชิด

๑.๒ บริหารจัดการคดีรับเข้าใหม่ให้แล้วเสร็จในกรอบระยะเวลาที่กำหนดตามกรอบระยะเวลาที่ผ่านการพิจารณาของ ก.ศป. แล้ว ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม และรักษาไว้ซึ่งคุณภาพของการพิจารณาพิพากษาคดีปกครอง เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนกับประโยชน์สาธารณะ

๑.๓ ส่งเสริมให้นำกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครองมาเป็นทางเลือกในการยุติข้อพิพาท เพื่อให้คู่กรณีได้รับความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้า และสามารถแก้ไขเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายของประชาชนและคู่กรณีได้ทันกาล

๑.๔ เร่งรัดการบังคับคดีปกครองที่ค้างการดำเนินการเกินกว่า ๓ ปี ขึ้นไป และบังคับคดีปกครองให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด รวมทั้งพัฒนาการบังคับคดีปกครองด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์

๑.๕ ปรับปรุงจำนวนองค์คณะและตุลาการผู้แถลงคดีในศาลปกครองสูงสุดให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

๑.๖ พัฒนาคุณภาพคำพิพากษา/คำสั่ง และมาตรฐานคำวินิจฉัยของศาลปกครองให้มีบรรทัดฐานเดียวกัน โดยการจัดสัมมนาปัญหากฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองเป็นระยะ ๆ การสังเคราะห์แนวคำวินิจฉัยของคดีที่ศาลปกครองได้พิจารณาพิพากษาในช่วง ๒๑ ปีที่ผ่านมา และจัดกลุ่มประเด็นข้อพิพาทในคดีแต่ละประเภท เพื่อนำมาจัดทำแนวคำวินิจฉัยต้นแบบให้ตุลาการสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการเรียบเรียงคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีที่มีการฟ้องในภายหลังได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

๑.๗ ติดตามและผลักดันการแก้ไขร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับคดีปกครองเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม) ในฐานะกฎหมายปฏิรูปประเทศ เพื่อให้มีกระบวนการพิจารณาคดีปกครองที่สอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของคดีปกครอง สิ่งแวดล้อม และปรับปรุงการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีปกครองบางประการ เพื่อเป็นประโยชน์แก่ทั้งคดีปกครองเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและเป็นการแก้ปัญหาทางปฏิบัติในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีปกครองที่ปรากฏขึ้นในปัจจุบัน

๑.๘ รณรงค์และส่งเสริมให้คู่กรณี ประชาชน และหน่วยงานทางปกครอง ใช้ระบบงานคดีปกครองอิเล็กทรอนิกส์และการพิจารณาคดีโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือระบบการประชุมทางจอภาพ รวมถึงการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานภายนอก เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการพิจารณาพิพากษาคดี การบังคับคดีปกครอง และการให้บริการประชาชน

๒. นโยบายขับเคลื่อนการพัฒนาศาลปกครอง

๒.๑ ด้านการพิจารณาพิพากษาคดีและบริหารจัดการคดีปกครอง

๑) พัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีและบังคับคดีปกครอง รวมทั้งให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของระบบข้อมูลและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การปรับปรุงข้อมูลให้มีความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในระบบศาลปกครองอิเล็กทรอนิกส์ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ จะพัฒนาระบบงานคดีปกครองอิเล็กทรอนิกส์ต่อเนื่องให้ครบทุกขั้นตอนการอุทธรณ์ในศาลปกครองสูงสุด รวมทั้งระบบติดตามความคืบหน้าคดีด้วยตนเอง และจะพัฒนาห้องไต์สวน/ห้องพิจารณาคดีอิเล็กทรอนิกส์ (e-Courtrooms) ในการพิจารณาคดีในศาลปกครองในภูมิภาค จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่ ศาลปกครองนครสวรรค์ ศาลปกครองนครศรีธรรมราช ศาลปกครองเพชรบุรี ศาลปกครองสุพรรณบุรี และศาลปกครองภูเก็ต ซึ่งจะทำให้มีห้องไต์สวน/ห้องพิจารณาคดีอิเล็กทรอนิกส์ของศาลปกครองครบทุกศาล และพัฒนาเพิ่มเติมสำหรับศาลที่มีปริมาณการใช้งานเพิ่มมากขึ้น

๒) พัฒนาระบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครอง ให้เหมาะสมกับประเภทและลักษณะของคดี

๓) ส่งเสริมให้นำการดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยเร่งด่วนมาใช้ให้เหมาะสมกับประเภทและลักษณะของคดี

๔) ปรับปรุงกฎหมายและอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้องของศาลปกครอง ให้อนุวัติการตามบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการพิจารณาพิพากษาคดีและการบังคับคดีปกครอง ให้เป็นไปตามกฎหมายด้วยความรวดเร็ว

๒.๒ ด้านการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคม

๑) เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาลปกครอง หลักกฎหมาย ปกครองและแนวทางการปฏิบัติราชการที่ดีจากคำวินิจฉัยของศาลปกครอง ในรูปแบบออนไลน์และออนไลน์ รวมทั้งสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลผ่านศูนย์การเรียนรู้ ศาลปกครองออนไลน์ (Administrative court Lifelong Learning Cloud) “ALL Cloud” สู่ประชาชน หน่วยงานทางปกครอง และเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๒) รณรงค์เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครองให้กับคู่กรณี ประชาชน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๓) พัฒนาช่องทางและเนื้อหาการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของศาลปกครองในการอำนวยความสะดวกธรรมทางปกครองและระบบศาลปกครองอิเล็กทรอนิกส์ (e-Admincourt) ให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งประชาชนกลุ่มเปราะบาง (เช่น เด็กและเยาวชน คนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้ที่ไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัล)

๔) สร้างกลไกภาคประชาชนเพื่อให้มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของศาลปกครองในการอำนวยความสะดวกธรรมทางปกครอง การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน และการใช้สิทธิในการฟ้องคดีด้วยตนเองได้อย่างถูกต้อง

๒.๓ ด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากรศาลปกครอง

๑) สรรหาและบริหารอัตรากำลังตุลาการศาลปกครอง บุคลากรสำนักงานศาลปกครองให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับปริมาณคดีที่เข้าสู่การพิจารณาของศาลปกครอง รวมทั้งพัฒนากระบวนการสรรหาให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

๒) พัฒนาสมรรถนะของตุลาการศาลปกครองและบุคลากรสำนักงานศาลปกครองให้สอดคล้องกับตำแหน่งหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ในการอำนวยความสะดวกทางปกครอง ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงสำหรับศตวรรษที่ ๒๑

๓) ส่งเสริมให้บุคลากรศาลปกครองปฏิบัติตามค่านิยมหลักของศาลปกครอง และวัฒนธรรมศาลปกครอง (TRUST) ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีในการทำงาน เพื่อการเสริมสร้างสุขภาวะองค์กรและให้ศาลปกครองเป็นองค์กรแห่งความสุข

๒.๔ ด้านการพัฒนาองค์กรศาลปกครอง

๑) บริหารจัดการองค์กรอย่างมีส่วนร่วม โดยมอบหมายให้รองประธานศาลปกครองสูงสุดทุกท่านเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานศาลปกครอง และสนับสนุนให้ตุลาการศาลปกครองและบุคลากรสำนักงานศาลปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากทุกภาคส่วนในสังคมผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อนำมาสู่การพัฒนาการดำเนินงานให้สอดคล้องและพร้อมรับกับบริบทการเปลี่ยนแปลง

๒) ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการทำงานของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งลดขั้นตอนการทำงานและบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน

๓) พัฒนาคุณภาพการให้บริการประชาชนเพื่อให้ผู้รับบริการสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว หลากหลายช่องทาง ไม่มีข้อจำกัดของเวลาและพื้นที่ เช่น การให้บริการผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างครบวงจร

๔) เสริมสร้างความร่วมมือทางการศาลและทางวิชาการกับองค์กรทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ให้แก่บุคลากรและเผยแพร่ภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร

➤ เขตอำนาจศาลปกครอง

ศาลปกครองมีเขตอำนาจ (เขตพื้นที่ที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง) และมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีหรืออำนาจของศาลปกครอง (อำนาจของศาลปกครองที่จะพิจารณาพิพากษาคดีปกครองประเภทต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนด) แบ่งออกเป็น 2 ชั้น คือ ศาลปกครองสูงสุด และศาลปกครองชั้นต้น

➤ โครงสร้างศาลปกครอง

ศาลปกครองมีเขตอำนาจ (เขตพื้นที่ที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง) และมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีหรืออำนาจของศาลปกครอง (อำนาจของศาลปกครองที่จะพิจารณาพิพากษาคดีปกครองประเภทต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนด)

แบ่งออกเป็น 2 ชั้น คือ

1. ศาลปกครองสูงสุด

ศาลปกครองสูงสุดมีศาลเดียวจึงไม่มีข้อจำกัดด้านเขตอำนาจ ดังนั้นคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลปกครองสูงสุด ไม่ว่าจะมูลคดีจะเกิดที่ใด หรือผู้ฟ้องคดีมีภูมิลำเนาอยู่ที่ใดก็สามารถฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุดได้ เพียงแต่ต้องยื่นฟ้องให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด คดีที่ต้องยื่นฟ้องต่อศาลปกครองสูงสุดโดยตรง ถ้าเป็นคดีตามมาตรา 11 (1) (2) และ (3) หรือคดีที่ต้องยื่นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองชั้นต้น ถ้าเป็นคดีอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นตาม มาตรา 11 (4)

ตำแหน่งตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

- (1) ประธานศาลปกครองสูงสุด
- (2) รองประธานศาลปกครองสูงสุด
- (3) ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด
- (4) ตุลาการศาลปกครองสูงสุด
- (5) ตุลาการศาลปกครองสูงสุดที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามที่ ก.ศป. ประกาศกำหนด

องค์คณะในศาลปกครองสูงสุด

ในศาลปกครองสูงสุดต้องมีตุลาการอย่างน้อย 5 คน จึงจะเป็นองค์คณะพิจารณาพิพากษา

นอกจากนี้ ในวิธีพิจารณาคดีปกครองยังมีตำแหน่งตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ในกระบวนการพิจารณาอีก 2 ตำแหน่งที่มีความสำคัญ แต่ไม่ได้มีการกำหนดให้ผูกพันกับบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง คือ ตุลาการเจ้าของสำนวนซึ่งแต่งตั้งโดยตุลาการหัวหน้าคณะจากตุลาการในองค์คณะนั้น และตุลาการผู้แถลงคดีซึ่งประธานศาลปกครองสูงสุดจะแต่งตั้งจากตุลาการในศาลปกครองสูงสุดหรือจะแต่งตั้งจากตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นก็ได้

คดีที่อยู่ในอำนาจศาลปกครองสูงสุด

คดีปกครองที่อยู่ในอำนาจของศาลปกครองสูงสุด 4 ประเภทตามมาตรา 11 คือ

(1) คดีพิพาทเกี่ยวกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทตามที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดประกาศกำหนด ขณะนี้ที่ประชุมใหญ่ฯ ยังไม่ได้กำหนดให้คดีพิพาทเกี่ยวกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทฟ้องต่อศาลปกครองสูงสุดได้ จึงต้องฟ้องคดีดังกล่าวต่อศาลปกครองชั้นต้น เพราะเป็นคดีตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (1) อยู่แล้ว และเมื่อใดที่มีประกาศกำหนดของที่ประชุมใหญ่ฯ ให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทใดฟ้องต่อศาลปกครองสูงสุดได้ ก็ต้องใช้หลักเกณฑ์ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (1) อำนาจของศาลในการพิพากษาคดีจะเป็นไปตามมาตรา 72 วรรคหนึ่ง (1)

(2) คดีพิพาทเกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมายของพระราชกฤษฎีกา หรือกฎที่ออกโดยคณะรัฐมนตรี หรือโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี โดยปกติคดีประเภทนี้ก็เป็นคดีลักษณะเดียวกับคดีตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (1) นั้นเอง แต่ด้วยความสำคัญของกฎดังกล่าวจึงให้ฟ้องต่อศาลปกครองสูงสุดได้โดยตรง อำนาจของศาลในการพิพากษาคดีจะเป็นไปตามมาตรา 72 วรรคหนึ่ง (1)

(3) ลักษณะคดีที่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดให้อยู่ในอำนาจของศาลปกครองสูงสุด ตัวอย่างเช่น มาตรา 116 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 กำหนดให้ ผู้อุทธรณ์คำสั่งลงโทษที่ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม (ก.พ.ค.) ให้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุด ภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ทราบหรือถือว่าทราบคำวินิจฉัยของ ก.พ.ค.

(4) คดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น คดีประเภทนี้มีการกำหนดขั้นตอนการตรวจอุทธรณ์ การพิจารณาอุทธรณ์และการพิพากษาหรือมีคำสั่งในคดีอุทธรณ์ไว้โดยเฉพาะ

อนึ่ง คดีตาม (1) และ (2) ข้างต้น ผู้ฟ้องคดีอาจเรียกค่าเสียหายตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (3) ไปพร้อมกันได้ ซึ่งศาลปกครองสูงสุดก็จะมีอำนาจพิพากษาเช่นเดียวกับศาลปกครองชั้นต้น ดังที่กล่าวมาแล้ว

2. ศาลปกครองชั้นต้น

ศาลปกครองชั้นต้น ประกอบด้วย ศาลปกครองกลาง และศาลปกครองในภูมิภาค

(1) ศาลปกครองกลาง

มีเขตอำนาจตลอดท้องที่กรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร รวมทั้งจังหวัดที่มีได้อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครองในภูมิภาค คือ จังหวัดนครนายก และจังหวัดสระบุรี ทั้งยังอาจรับพิจารณาพิพากษาคดีที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครองในภูมิภาคต่างๆ ที่มายื่นฟ้องต่อศาลปกครองกลางได้ด้วย

(2) ศาลปกครองในภูมิภาค

มีเขตอำนาจครอบคลุมพื้นที่จังหวัดตามที่กำหนดในมาตรา 94 ประกอบมาตรา 8 วรรคห้า ซึ่งสามารถจัดตั้งและกำหนดเขตอำนาจศาลปกครองในภูมิภาค โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของปริมาณคดีและการบริหารบุคลากรของศาลปกครองได้ แต่ในระหว่างยังไม่อาจเปิดทำการศาลปกครองในภูมิภาคครบตามที่กำหนด ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดมีอำนาจออกประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้ศาลปกครองในภูมิภาคที่เปิดทำการแล้วมีเขตอำนาจในจังหวัดใดที่อยู่ใกล้เคียงกับศาลปกครองนั้นเพิ่มเติมได้ตามที่สมควร ทั้งนี้ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ในปัจจุบันมีศาลปกครองในภูมิภาคจำนวน 14 แห่ง โดยมีเขตอำนาจครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ

ตำแหน่งตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น

- (1) อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น
- (2) รองอธิบดีศาลปกครองชั้นต้น
- (3) ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้น
- (4) ตุลาการศาลปกครองชั้นต้น
- (5) ตุลาการศาลปกครองชั้นต้นที่เรียกชื่ออย่างอื่นตาม ก.ศป. ประกาศกำหนด

องค์คณะในศาลปกครองชั้นต้น

ในศาลปกครองชั้นต้นต้องมีตุลาการอย่างน้อย 3 คน จึงจะเป็นองค์คณะพิจารณาพิพากษา นอกจากนี้ ในกระบวนการพิจารณา ยังมีตำแหน่งที่มีความสำคัญอีก 2 ตำแหน่ง คือ ตุลาการเจ้าของสำนวน และตุลาการผู้แถลงคดี

ตำแหน่งตุลาการเจ้าของสำนวน ตุลาการหัวหน้าคณะจะแต่งตั้งจากตุลาการในองค์คณะซึ่งอาจเป็นตุลาการหัวหน้าคณะเองก็ได้ และในกรณีที่มีการกำหนดให้องค์คณะประกอบด้วยตุลาการตำแหน่งใด ไม่ว่าจะเป็ นอธิบดี รองอธิบดี หัวหน้าคณะ หรือตุลาการในศาลปกครองคนใดเป็ นองค์คณะ ตุลาการคนนั้นก็อาจได้รับการกำหนดให้เป็ นตุลาการเจ้าของสำนวนได้

ตำแหน่งตุลาการผู้แถลงคดี อธิบดีศาลปกครองชั้นต้นจะแต่งตั้งจากตุลาการศาลปกครองชั้นต้นซึ่งมิใช่ ตุลาการในองค์คณะพิจารณาพิพากษาคดีนั้น

สำนักงานศาลปกครอง

➤ โครงสร้างและภารกิจ

ในการดำเนินคดีปกครองของศาลปกครอง จะมีสำนักงานศาลปกครองทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการของศาล ปกครองคือ ทำหน้าที่เป็นฝ่ายสนับสนุนเพื่อให้การดำเนินการของศาลปกครองเป็นไปได้อย่างดี และมีประสิทธิภาพ

สำนักงานศาลปกครองเป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ มีฐานะเป็ นนิติบุคคล โดยมี เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองเป็นผู้บังคับบัญชา ขึ้นตรงต่อประธานศาลปกครองสูงสุดในการบริหารงาน สำนักงานศาลปกครอง

พรบ.จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.2542 มาตรา 77 กำหนดให้สำนักงานศาล ปกครองมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. รับผิดชอบในงานธุรการของศาลปกครอง
2. ดำเนินการเกี่ยวกับคดีปกครองตามคำสั่งของศาลปกครอง
3. ดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามคำสั่งของศาลปกครอง
4. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเพื่อประโยชน์แก่การปฏิบัติงานของศาลปกครอง
5. วิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีปกครองเพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงวิธีปฏิบัติราชการต่อหน่วยงาน ของรัฐที่เกี่ยวข้อง
6. จัดพิมพ์และเผยแพร่คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครอง
7. จัดให้มีการศึกษาอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ของตุลาการศาลปกครอง ข้าราชการฝ่ายศาลปกครองและ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาหลักกฎหมายมหาชน การบริหารราชการแผ่นดิน และบุคลากรด้านกฎหมายมหาชน
8. ปฏิบัติการอื่นตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่มิถุกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ สำนักงานศาลปกครอง

☑ ตารางสำคัญของแผนแม่บทศาลปกครอง ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)

แผนแม่บทศาลปกครอง ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ได้จัดทำขึ้นโดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรและภายในองค์กรที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของศาลปกครอง การสำรวจความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารศาลปกครอง ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น ผู้บริหารและบุคลากรของสำนักงานศาลปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิ/หน่วยงานภายนอก ประชาชน และเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อทิศทางการดำเนินงานของศาลปกครองในอนาคต รวมทั้งการสัมมนาและประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนแม่บทศาลปกครอง ระยะ ๒๐ ปี การรับฟังความคิดเห็นอย่างรอบด้านต่อ (ร่าง) แผนแม่บทศาลปกครองฯ ที่จัดทำขึ้นโดยแผนแม่บทศาลปกครอง ระยะ ๒๐ ปี มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงสู่แนวทางและเป้าหมายของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ และบริบทการเปลี่ยนแปลงที่มีแนวโน้มจะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อให้บุคลากรของศาลปกครองใช้เป็นกรอบทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจนและร่วมกันพัฒนาการดำเนินงานให้บรรลุผลตามวิสัยทัศน์และเป้าประสงค์ของแผนแม่บทศาลปกครอง ระยะ ๒๐ ปี โดยกำหนดเป้าหมาย และแนวทางการพัฒนาที่สำคัญเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลภายใต้งบประมาณและทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด รวมทั้งกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการศาลปกครองไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม และมีระบบการติดตามประเมินผลที่ทันต่อสถานการณ์ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานในทุกช่วงเวลาของแผนแม่บทศาลปกครอง ระยะ ๒๐ ปี ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

๑.๑ วิสัยทัศน์ศาลปกครอง ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐)

“อำนวยความสะดวกธุรกรรมทางปกครองด้วยความเป็นธรรม รวดเร็ว ทันสมัยเพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคม และเป็นศาลแห่งความเป็นเลิศ” หรือเป็นคติพจน์ว่า“เป็นธรรม รวดเร็ว ทันสมัย”

เป็นธรรม หมายถึง ศาลปกครองคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอย่างทั่วถึง สร้างความสมดุลระหว่างสิทธิและเสรีภาพของประชาชนกับประโยชน์สาธารณะ อำนวยความสะดวกธุรกรรมทางปกครองตามหลักนิติธรรมภายใต้หลักประกันความเป็นอิสระของตุลาการ (Independence of the Judiciary) ประชาชนผู้มีพรรคคดีได้รับความเป็นธรรมและเสมอภาค มีมาตรการบังคับคดีปกครองให้เกิดผลทางกฎหมายโดยเร็ว และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการอำนวยความสะดวกธุรกรรมทางปกครอง

รวดเร็ว หมายถึง มีการกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมทางปกครองที่ชัดเจน เพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้า กระบวนพิจารณาคดีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด ประชาชน/คู่กรณีสามารถตรวจสอบเรื่องที่ใช้บริการหรือเกี่ยวข้องกับดำเนินงานไปถึงขั้นตอนใด คดีค้างการพิจารณาเกินเวลามาตรฐานลดลงอย่างต่อเนื่องจนหมดไปคดีแล้วเสร็จมากกว่าคดีรับเข้า มีการนากระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางปกครองมาใช้ กฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวกับศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองได้รับการปรับปรุงแก้ไขเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพิจารณาพิพากษาคดีและการให้บริการประชาชน

ทันสมัย หมายถึง การพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อให้บริการประชาชนให้สามารถเข้าถึงการอำนวยความสะดวกธุรกรรมทางปกครองได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว และประหยัดค่าใช้จ่าย ด้วยรูปแบบและช่องทางที่หลากหลาย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย มีการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีที่ทันสมัยเป็นศาลปกครองอัจฉริยะ (Smart Admincourt) อย่างเต็มรูปแบบ บุคลากรของศาลปกครองเป็น Smart Person “คนดี คนเก่ง มีความสุขในการทำงาน มุ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนโดยสะดวกและรวดเร็ว” ยกระดับการดำเนินงานของศาลปกครองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในบริบทของสังคม โลกมีมาตรฐานระดับสากลและมีธรรมาภิบาล เป็นองค์กรชั้นนำด้านการอำนวยความสะดวกธุรกรรมทางปกครองในภูมิภาคเอเชียและในระดับสากล พัฒนาหลักกฎหมายปกครองเพื่อเสริมสร้างความยุติธรรมในประเทศและเป็นพื้นฐานสำหรับนานาชาติทั่วโลก

เสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคม หมายถึง ศาลปกครองแสดงบทบาทที่สำคัญในการตรวจสอบและควบคุมการใช้อำนาจของฝ่ายปกครองให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมายด้วยความรวดเร็วและทันต่อสถานการณ์ แนวคำวินิจฉัยมีความชัดเจน มีมาตรฐาน เป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อช่วยเสริมสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดและเป็นรูปธรรม พัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้ด้านกระบวนการยุติธรรมทางปกครอง หลักกฎหมายปกครองและแนวทางการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองไปเผยแพร่อย่างเป็นระบบและทั่วถึงผ่านรูปแบบ วิธีการและช่องทางที่หลากหลาย โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่ห่างไกล เพื่อร่วมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและบูรณาการการทำงานร่วมกับองค์กร/หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ศาลแห่งความเป็นเลิศ หมายถึง การนำกรอบสากลเพื่อความเป็นเลิศของศาลมาปรับใช้ในศาลปกครอง และ/หรือกรอบการประเมินตัวชี้วัด/ดัชนีที่เกี่ยวข้องกับองค์กรศาลในระดับสากล เพื่อยกระดับการบริหารจัดการคดีและการบริหารจัดการองค์กรของศาลปกครองไปสู่ระดับมาตรฐานสากลและทำให้ศาลปกครองได้รับความเชื่อมั่นจากสาธารณชน เป็นองค์กรชั้นนำในระดับสากลและเป็นศาลแห่งความเป็นเลิศ

๑.๒ เป้าประสงค์หลัก ๒๐ ปี และตัวชี้วัดเป้าประสงค์หลัก

๑.๒.๑ เป้าประสงค์หลัก:

- ๑) ทุกภาคส่วนในสังคมมีความเชื่อมั่นในระดับสูงต่อการอำนวยความสะดวกความยุติธรรมของศาลปกครอง
- ๒) การดำเนินงานและการอำนวยความสะดวกความยุติธรรมของศาลปกครองเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

๑.๒.๒ ตัวชี้วัดเป้าประสงค์หลัก:

- ๑) ร้อยละของประชาชนที่มีความเชื่อมั่นต่อการอำนวยความสะดวกความยุติธรรมของศาลปกครอง

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ ร้อยละ ๕๐

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ร้อยละ ๕๒

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๑ – ๒๕๗๕ ร้อยละ ๕๕

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๖ – ๒๕๘๐ ร้อยละ ๕๕

- ๒) ศาลปกครองมีการดำเนินงานและการอำนวยความสะดวกความยุติธรรมทางปกครอง ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ ระดับ ๔

(คะแนนไม่น้อยกว่า ๔๐๐ – ๕๕๕ คะแนน)

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ระดับ ๕

(คะแนนไม่น้อยกว่า ๖๐๐ – ๗๕๕ คะแนน)

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๑ – ๒๕๗๕ ระดับ ๖

(คะแนนไม่น้อยกว่า ๘๐๐ – ๘๕๕ คะแนน)

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๖ – ๒๕๘๐ ระดับ ๖

(คะแนนไม่น้อยกว่า ๙๐๐ – ๑๐๐๐ คะแนน)

๑.๓ พันธกิจ ประกอบด้วย ๕ พันธกิจ ดังนี้

พันธกิจที่ ๑ พินิจคดีและบังคับคดีปกครองด้วยความถูกต้อง เป็นธรรม รวดเร็วและเกิดสัมฤทธิ์ผล ทุกภาคส่วนในสังคมเข้าถึงการอำนวยความสะดวกความยุติธรรมทางปกครองได้โดยง่าย และทั่วถึง

พันธกิจที่ ๒ วางหลักปฏิบัติราชการทางปกครองที่เป็นบรรทัดฐานในการใช้อำนาจทางปกครองที่เป็นธรรม เพื่อป้องกันและลดการเกิดข้อพิพาททางปกครอง

พันธกิจที่ ๓ ยกระดับการดำเนินงานของศาลปกครองให้มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล และมีธรรมาภิบาล เพื่อให้ทุกภาคส่วนในสังคมได้รับการบริการอย่างมีคุณภาพ

พันธกิจที่ ๔ ส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายปกครองและหลักปฏิบัติราชการที่ดีจากแนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองให้แก่ทุกภาคส่วนในสังคม

พันธกิจที่ ๕ เสริมสร้างความสัมพันธ์และเครือข่ายความร่วมมือทางศาล ทางวิชาการและอื่นๆ ที่จำเป็นทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๑.๔ แผนที่น่าสนใจ (Road Map) การพัฒนาศาลปกครองระยะ ๒๐ ปี

ศาลปกครองได้กำหนดแผนที่น่าสนใจเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ศาลปกครองในระยะ ๒๐ ปี โดยกำหนดเป้าหมายสำคัญที่ต้องการบรรลุเมื่อสิ้นสุดแผนแม่บทศาลปกครองทุกระยะ ๕ ปี ดังนี้

แผนแม่บทศาลปกครอง ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ศาลปกครองจะพัฒนาการบริหารจัดการคดีและการจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๕ ศาลปกครองจะเป็นศาลที่มีการบริหารจัดการคดี การพิจารณาพิพากษาคดี และการบังคับคดีเป็นไปตาม

กรอบเวลามาตรฐานที่กำหนด มีระบบศาลปกครองอิเล็กทรอนิกส์ (e - Admincourt) ที่สมบูรณ์และเป็นองค์กรแห่งความสุข (Happy Organization) พร้อมรับการตรวจสอบ (Accountability) จากทุกภาคส่วน

แผนแม่บทศาลปกครอง ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ ศาลปกครองจะเป็นระบบศาลอิเล็กทรอนิกส์ (e - Admincourt) และมีมาตรฐานการบริหารจัดการคดีที่เป็นสากล

แผนแม่บทศาลปกครอง ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๗๑ – ๒๕๗๕) เมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๕ ศาลปกครองจะเป็นศาลปกครองอัจฉริยะ (Smart Admincourt)

แผนแม่บทศาลปกครอง ระยะที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๗๕ – ๒๕๘๐) เมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๘๐ ศาลปกครองจะเป็นศาลแห่งความเป็นเลิศ (Court Excellence)

การมุ่งสร้างมาตรฐานและเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการยุติธรรมทางปกครองเทียบเท่าระดับสากลจะมีส่วนสำคัญในอันที่จะสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยให้ได้รับความเชื่อมั่นจากประชาชน คู่กรณี นักลงทุน ทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งจะสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นประเทศพัฒนาแล้วในปี พ.ศ. ๒๕๘๐ ภายใต้วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือคติพจน์ประจำชาติที่ว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

แผนที่นำทาง (Road Map) การพัฒนาศาลปกครองระยะ ๒๐ ปี แบ่งการดำเนินงานออกเป็น ๔ ระยะ โดยเป้าหมายเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานตามแผนแม่บท ศาลปกครองในแต่ละระยะ สรุปดังนี้

แผนภาพ ๓.๑ แผนที่นำทาง (Road Map) การพัฒนาศาลปกครองระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

๑.๕ แผนแม่บทศาลปกครองระยะ ๒๐ ปี

เพื่อให้ศาลปกครองสามารถดำเนินการให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ “อำนวยความสะดวกยุติธรรมทางปกครองด้วยความ เป็นธรรม รวดเร็ว ทันสมัย เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคม และเป็นศาลแห่งความเป็นเลิศ” และเป้าประสงค์ หลักดังกล่าวข้างต้น จึงได้กำหนดแผนแม่บทการพัฒนาศาลปกครอง ประกอบด้วย ๕ ด้าน ได้แก่ (๑) แผนแม่บท ด้านที่ ๑ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการคดีปกครอง (๒) แผนแม่บทด้านที่ ๒ การเสริมสร้างธรรมาภิบาล ในสังคม (๓) แผนแม่บทด้านที่ ๓ การพัฒนาศาลปกครองอัจฉริยะ (Smart Admincourt) (๔) แผนแม่บทด้านที่ ๔ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการองค์กรสู่ความเป็นเลิศ และ (๕) แผนแม่บทด้านที่ ๕ การยกระดับความร่วมมือ ทั้งในและต่างประเทศ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม โดยแผนแม่บทแต่ละด้านมีเป้าหมายและประเด็นการพัฒนา ดังนี้

๑.๕.๑ แผนแม่บทด้านที่ ๑ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการคดีปกครอง

๑) เป้าหมายระยะ ๒๐ ปี

๑.๑) ศาลปกครองพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด คู่กรณีได้รับการอำนวยความสะดวก ยุติธรรมทางปกครองที่รวดเร็ว

๑.๒) ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อระบบยุติธรรมถึงแวดล้อมของศาลปกครอง

๑.๓) การบังคับคดีปกครองเป็นไปด้วยความรวดเร็ว เยียวยาความเดือดร้อนเสียหายของคู่กรณีได้ทันกาล

๒) ตัวชี้วัด

๒.๑) จำนวนคดีที่พิจารณาแล้วเสร็จ

๒.๒) ร้อยละของคดีที่ศาลปกครองพิจารณาแล้วเสร็จในกรอบเวลาดมาตรฐาน

๒.๓) ร้อยละของคดีที่ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาและคำสั่งยืนตามคำพิพากษาและคำสั่งของศาล ปกครองชั้นต้น

๒.๔) จำนวนคดีค้างที่รับเข้าตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ลงไปแล้วเสร็จ

๒.๕) อัตราส่วนจำนวนคดีที่ตุลาการศาลปกครองพิจารณาแล้วเสร็จในรอบปีต่อจำนวนตุลาการศาล ปกครอง

๒.๖) ร้อยละของประชาชนที่มีความเชื่อมั่นต่อการอำนวยความสะดวกด้านสิ่งแวดล้อมของศาลปกครอง

๒.๗) ร้อยละของคดีที่ดำเนินการบังคับคดีแล้วเสร็จ

๓) แนวทางการดำเนินการ/พัฒนาที่สำคัญ

แผนแม่บทด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการคดีปกครองมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ คือ “การ เสริมสร้างและพัฒนามาตรฐานการพิจารณาคดีให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองสิทธิและ เสรีภาพอย่างทั่วถึง การพัฒนาระบบยุติธรรมสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนและเป็นธรรมและการบังคับคดีปกครองเป็นที่ ยอมรับและปฏิบัติตามคำบังคับ” ดังนี้

ประเด็นแผนแม่บทที่ ๑.๑ การเสริมสร้างและพัฒนามาตรฐานการพิจารณาคดีให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพอย่างทั่วถึง กำหนดระยะเวลาการดำเนินงานในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมทางปกครองที่ชัดเจน จัดหา ปรับปรุง และนำเครื่องมือมาใช้ในการพิจารณาคดี เช่น กำหนดระยะเวลาในการพิจารณาคดีตามปกติ (Time Standard) ของคดีแต่ละประเภท และปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินการของศาลปกครองให้มีความคล่องตัว สะดวก รวดเร็วมากขึ้น พัฒนาระบบและกระบวนการวิธีพิจารณาคดีปกครองให้มีประสิทธิภาพ เสริมสร้างมาตรฐานการพิจารณาพิพากษาคดีแต่ละประเภทให้แล้วเสร็จตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด ได้แก่ การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายในการจำกัดคดีที่จะเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของศาล เช่น การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนเข้าสู่ศาล และ/หรือระหว่างพิจารณาคดี การจำกัดจำนวนคดีในเรื่องที่ไม่เป็นสาระแก่คดีอันควรได้รับการวินิจฉัย พัฒนา/ปรับปรุงระบบสนับสนุนการพิจารณาคดี เช่น จัดทำคู่มือพิจารณาคดีแต่ละประเภท การจัดการความรู้ (KM) การนำเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศมาใช้สนับสนุนการพิจารณาคดีให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การยื่นฟ้องคดีทางอิเล็กทรอนิกส์ การไต่สวนและการนั่งพิจารณาคดีโดยใช้ระบบห้องไต่สวน/พิจารณาคดีอิเล็กทรอนิกส์ (e-Courtroom) หรือผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล (เช่น Smartphone) การนำระบบปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ระบบบริหารจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) บล็อกเชน (Blockchain) เพื่อสนับสนุนงานตุลาการและพนักงานคดีปกครองในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดี

การพัฒนาระบบสืบค้นคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดให้ได้ผลการค้นหาที่มีข้อเท็จจริงใกล้เคียงกัน จัดตั้งศาลเคลื่อนที่ (Pop-Up Courts) /ศาลชั่วคราวในพื้นที่ทำการไต่สวน แสวงหาข้อเท็จจริงเพื่อเพิ่มโอกาสการเข้าถึงการอำนวยความสะดวกยุติธรรมของศาลปกครองได้สะดวกและทั่วถึงยิ่งขึ้น เสริมสร้างความเชี่ยวชาญให้ตุลาการศาลปกครองในการพิจารณาพิพากษาคดี และเสริมสร้างความเชี่ยวชาญของพนักงานคดีปกครองเพื่อสนับสนุนการพิจารณาพิพากษาคดีของตุลาการศาลปกครอง เปิดโอกาสให้คู่กรณีมีส่วนร่วมในการบริหารงานคดี ได้แก่ การพัฒนาระบบติดตามความคืบหน้าของคดี จัดเจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์ในการให้คำปรึกษาก่อนฟ้องคดี จัดให้มีการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย (Legal Aid) ด้วยวิธี “การบริการสังคม”(Pro Bono) เช่น การให้บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญทางกฎหมายให้คำแนะนำแก่ประชาชนเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินคดี การเขียนคำร้องหรือคำคู่ความ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเขียนคำฟ้องให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนดและมีความชัดเจน เพื่อให้การตรวจคำฟ้องในชั้นศาลเป็นไปด้วยความรวดเร็ว การกำหนดข้อหาและคำขอบังคับถูกต้องและตรงตามเจตนารมณ์ของคู่กรณี ตลอดจนสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของศาลปกครอง กระบวนการพิจารณาคดีของศาลปกครองให้แก่ประชาชน โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่ห่างไกล

การแก้ไขกฎหมายวิธีสบัญญัติของศาลปกครองให้มีความรวดเร็ว สอดคล้องกับข้อพิพาทที่เกี่ยวกับทางเศรษฐกิจที่อาจจะมีขึ้นในอนาคต เช่น คดีที่เกี่ยวกับอนุญาโตตุลาการ คดีสัญญาทางปกครองคดีเกี่ยวกับการแข่งขันทางการค้า เศรษฐกิจดิจิทัลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนที่เป็นพลวัต

ประเด็นแผนแม่บทที่ ๑.๒ การพัฒนาระบบยุติธรรมสิ่งแวดล้อม ที่ยั่งยืนและเป็นธรรม ปรับปรุงและพัฒนา วิจารณ์ภาคีปกครองในลักษณะคดีสิ่งแวดล้อมให้มีความเหมาะสมมีกระบวนการพิจารณาคดีสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะที่ง่ายและรวดเร็ว ปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพด้านการบังคับคดีปกครองด้านสิ่งแวดล้อม เสริมสร้าง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมสิ่งแวดล้อมของศาลปกครองให้แก่ประชาชน หน่วยงานทาง ปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ เสริมสร้างและพัฒนาให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมสิ่งแวดล้อมอย่าง ทั่วถึง พัฒนาช่องทางและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับระบบยุติธรรมสิ่งแวดล้อมเชิงรุกให้กับประชาชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับระบบยุติธรรมสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้มีการวิจัยในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาระบบยุติธรรมสิ่งแวดล้อม ประสานความร่วมมือและสร้างเครือข่าย กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งพัฒนาองค์ความรู้และเพิ่ม ประสิทธิภาพกระบวนการพิจารณาคดีสิ่งแวดล้อม เพื่อยกระดับองค์ความรู้ของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม สิ่งแวดล้อม และยกระดับการพิจารณาคดีสิ่งแวดล้อมสู่มาตรฐานสากล ศาลปกครองมีบทบาทในการคุ้มครองสิทธิ ของธรรมชาติ (Right of Nature) และสิทธิของแม่ธรณี (Right of Mother Earth) เพื่อสร้างความยั่งยืนของฐาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชนให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

ประเด็นแผนแม่บทที่ ๑.๓ การบังคับคดีปกครองที่มีประสิทธิภาพ ปรับปรุงและแก้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การบังคับคดีปกครองเป็นไปด้วยความรวดเร็ว เสริมสร้างทักษะความเชี่ยวชาญให้แก่บุคลากรศาลปกครอง เพื่อให้การเขียนคำบังคับมีความชัดเจน และเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและทักษะด้านการบังคับคดีปกครอง ให้กับบุคลากรที่ทำหน้าที่ในการบังคับคดีปกครอง นาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบังคับคดีปกครอง อย่างเต็มรูปแบบ เพื่อให้การบังคับคดีปกครองดำเนินการแล้วเสร็จอย่างรวดเร็วและเป็นไปตามกรอบเวลา มาตรฐานที่กำหนด หน่วยงานทางปกครองปฏิบัติตามคำพิพากษาและคำสั่งของศาลปกครองโดยไม่ต้องมีการ บังคับคดีปกครอง รวมทั้งศึกษาองค์ความรู้จากต่างประเทศเพื่อยกระดับประสิทธิภาพการบังคับคดีปกครองสู่สากล

๑.๕.๒ แผนแม่บทด้านที่ ๒ การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคม

๑) เป้าหมายระยะ ๒๐ ปี

๑.๑) ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางปกครอง

๑.๒) หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักกฎหมายปกครองและ แนวทางการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครอง

๒) ตัวชี้วัด

๒.๑) ร้อยละของประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และการอำนวยความสะดวกยุติธรรมของ ศาลปกครอง

๒.๒) ร้อยละของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักกฎหมายปกครองและแนวทางการ ปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครอง

๒.๓) ร้อยละของจำนวนหน่วยงานทางปกครองที่มีความรู้ความเข้าใจตามเกณฑ์ที่กำหนด(ร้อยละ ๘๐) และนำหลักกฎหมายปกครองและแนวทางการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองไปใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติราชการ

๓) แนวทางการดำเนินการ/พัฒนาที่สำคัญ

แผนแม่บทด้านการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคมมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ คือ“นำหลักกฎหมายปกครองและแนวทางการปฏิบัติราชการตามคำวินิจฉัยของศาลปกครองไปเผยแพร่ให้แก่ประชาชน หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ อย่างเป็นระบบและทั่วถึง” โดยส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารแบบบูรณาการอย่างครบวงจร เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้และมีความเข้าใจเกี่ยวกับศาลปกครอง บทบาทหน้าที่ของศาลปกครอง และการอำนวยความสะดวกธรรมทางปกครองอย่างกว้างขวางรวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคุ้มครองดูแลสิทธิและเสรีภาพของตนมากขึ้น ตลอดจนสามารถใช้กลไกของศาลปกครองในการปกป้องสิทธิของตนเองได้อย่างถูกต้องและทั่วถึง ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองมีการบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพและเป็นระบบ ส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐและสถาบันการศึกษานำเนื้อหาหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับหลักกฎหมายปกครอง กระบวนการยุติธรรมทางปกครอง และการอำนวยความสะดวกธรรมทางปกครองไปปรับใช้ในการจัดอบรมหรือจัดหลักสูตรการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น พัฒนาหลักสูตรและระบบการเรียนรู้ผ่านสื่อดิจิทัล (Digital Learning) เช่น e – Learning e – Training m – Learning เป็นต้น ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถเรียนรู้ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตหรือแอปพลิเคชัน เพื่อเพิ่มศักยภาพให้สามารถปฏิบัติงานภายใต้แนวทางการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองและระบบบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ใช้อำนาจตามที่กฎหมายบัญญัติไว้อย่างถูกต้อง เป็นธรรม เพื่อป้องกันและลดข้อพิพาททางปกครอง และเพื่อสร้างสังคมธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในประเทศไทย สร้างเครือข่ายการพัฒนาวิชาการให้ผู้ผ่านการศึกษาอบรมได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อขยายผลการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองในหน่วยงานและเป็นตัวคูณในการเสริมสร้างความรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่อไป โดยจัดทำระบบทะเบียนอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ผ่านการฝึกอบรมและเปิดช่องทางการเรียนรู้ โดยการจัดเสวนาทางวิชาการการจัดทำวารสาร การเผยแพร่เอกสารสรุป-ย่อ คำสั่ง/คำพิพากษา หรือข่าวสารทางวิชาการอื่นๆ ส่งตรงถึงเครือข่ายในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ และการแลกเปลี่ยนความรู้ผ่านทางระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

หลักกฎหมายปกครองและแนวทางการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองได้รับการเผยแพร่ไปยังหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างทั่วถึง ในรูปแบบมติคณะรัฐมนตรีหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีสถิติการฟ้อง และ/หรือถูกฟ้องคดีเป็นจำนวนมากได้รับการส่งเสริมให้มีการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครอง ไปยังหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกแห่ง เพื่อให้การปฏิบัติราชการของหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐอยู่ในมาตรฐานของคำวินิจฉัยของศาลปกครอง การพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนและสร้างความเชื่อมั่นด้านการอำนวยความสะดวกธรรมทางปกครองไปสู่ภาคประชาชน รวมทั้งผ่านเครือข่ายยุติธรรมจังหวัด ยุติธรรมชุมชน รวมทั้งศึกษาวิเคราะห์เหตุ

แห่งการฟ้องคดีปกครองเพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงวิธีปฏิบัติราชการต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องอย่างเนื่อง และการพัฒนากฎหมายมหาชน

การจัดตั้ง “สถาบันกระบวนการยุติธรรมทางปกครอง” เพื่อเป็นสถาบันหลักของประเทศในการพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมทางปกครอง ทั้งในส่วนของตุลาการศาลปกครอง ข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง และเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของรัฐทุกแห่งที่ใช้อำนาจรัฐ รวมทั้งบุคลากรภาคเอกชนและประชาชนที่มีความสนใจในกระบวนการยุติธรรมทางปกครอง โดยมีคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิกำกับดูแลให้ความเห็นชอบทิศทางการดำเนินงาน กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร เพื่อความมีมาตรฐาน อันจะก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ในหลักกฎหมายมหาชน หลักกฎหมายปกครอง วิธีพิจารณาคดีปกครองและแนวการปฏิบัติราชการ จากคำวินิจฉัยของศาลปกครอง ตลอดจนกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง จนนำไปสู่การสร้างมาตรฐานการปฏิบัติราชการที่ดีและเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งตระหนักถึงสิทธิหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมทางปกครอง ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๑.๕.๓ แผนแม่บทด้านที่ ๓ การพัฒนาศาลปกครองอัจฉริยะ (Smart Admincourt)

๑) เป้าหมายระยะ ๒๐ ปี

การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางปกครอง เพื่อความโปร่งใสสะดวก และรวดเร็ว

๒) ตัวชี้วัด

๒.๑) จำนวนระบบเทคโนโลยีดิจิทัลที่พัฒนาแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด

๒.๒) อัตราส่วนที่เพิ่มขึ้นของจำนวนขั้นตอนในการอำนวยความสะดวกที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อความโปร่งใส ความสะดวก และรวดเร็ว

๒.๓) ร้อยละของผู้ใช้บริการระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมีความพึงพอใจต่อการใช้งานระบบที่พัฒนาขึ้น

๓) แนวทางการดำเนินการ/พัฒนาที่สำคัญ

แผนแม่บทด้านการพัฒนาศาลปกครองอัจฉริยะมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ คือ “พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรมทางปกครองสู่ศาลปกครองอิเล็กทรอนิกส์ที่สมบูรณ์ เพื่อเป็นช่องทางให้ประชาชนเข้าถึง ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และประหยัดค่าใช้จ่าย สู่การเป็นศาลปกครองอัจฉริยะอย่างเต็มรูปแบบ” โดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการยกระดับการทำงานจากรูปแบบเดิมไปสู่การให้บริการผ่านระบบดิจิทัลอย่างเป็นระบบและขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้อย่างแท้จริงด้วยการบูรณาการการให้บริการ (Service Integration) กระบวนการที่เป็นอัตโนมัติ (Automated Procedures) และการเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศ (Information Reuse) ตลอดจนกระบวนการพิจารณาคดี ตั้งแต่การรับฟ้องคดีจนกระทั่งการบังคับคดีปกครอง โดยมีกฎหมายรองรับ รวมทั้งสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศกับหน่วยงานของรัฐภายนอก ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศขั้นสูง อาทิ ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) คลาวด์คอมพิวติ้ง (Cloud Computing) การเรียนรู้ของเครื่อง (Machine Learning) และระบบจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) บล็อกเชน (Blockchain) เพื่อศึกษารูปแบบและแนวโน้มของเหตุแห่งการฟ้องคดี และเพื่อเผยแพร่ความรู้เชิงป้องกันเกี่ยวกับเหตุแห่งการฟ้องคดี รวมถึงปรับปรุงประสิทธิภาพและคุณภาพของกระบวนการยุติธรรมและกระบวนการพิจารณาคดีปกครอง อีกทั้งใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศดังกล่าวเพื่อสนับสนุนการพิจารณาคดีของศาลปกครอง โดยให้ระบบเสนอแนะข้อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งแสดงคำพิพากษาศาลปกครองที่มีข้อเท็จจริงในคดีใกล้เคียงกับคดีที่กำลังพิจารณา เพื่อช่วยสร้างบรรทัดฐานในการตัดสินคดีและมุ่งไปสู่การเป็นศาลปกครองอัจฉริยะอย่างเต็มรูปแบบในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

๑.๕.๔ แผนแม่บทด้านที่ ๔ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการองค์กรสู่ความเป็นเลิศ

๑) เป้าหมายระยะ ๒๐ ปี

๑.๑) บุคลากรศาลปกครองเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกมีความสามารถสูง มุ่งมั่นและเป็นมืออาชีพ

๑.๒) พัฒนาและปรับระบบวิธีการปฏิบัติงานให้มีความทันสมัยและมีธรรมาภิบาล

๑.๓) แผนแม่บทศาลปกครอง ระยะ ๒๐ ปี ได้รับการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนด

๒) ตัวชี้วัด

๒.๑) ร้อยละของบุคลากรศาลปกครองที่มีการดำรงตนสอดคล้องกับวัฒนธรรมศาลปกครอง

๒.๒) ดัชนีความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรศาลปกครอง

๒.๓) ร้อยละของบุคลากรศาลปกครองที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และทักษะที่จำเป็นตามเกณฑ์ที่กำหนด

๒.๔) ร้อยละของประชาชนผู้รับบริการที่มีความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการของศาลปกครอง

๒.๕) คะแนนผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสำนักงานศาลปกครอง

(ITA)

๒.๖) ร้อยละความสำเร็จในการปรับปรุงกระบวนการทำงานและการให้บริการประชาชนด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

๒.๗) ร้อยละความสำเร็จของการขับเคลื่อน โครงการ/งานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณของสำนักงานศาลปกครอง

๓) แนวทางการดำเนินการ/พัฒนาที่สำคัญ

แผนแม่บทด้านการพัฒนาระบบการบริหารจัดการองค์กรสู่ความเป็นเลิศ มีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ คือ “ยกระดับระบบบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลสู่ความเป็นเลิศ และพัฒนาระบบบริหารจัดการภายในองค์กรให้ มีมาตรฐานในระดับสากล เพื่อสนับสนุนการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางปกครองให้ทุกภาคส่วนในสังคมอย่างมีคุณภาพ” ดังนี้

ประเด็นแผนแม่บทที่ ๔.๑ การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลสู่ความเป็นเลิศโดยพัฒนาบุคลากรของศาลปกครองให้เป็น Smart Person “คนดี คนเก่ง มีความสุขในการทำงาน มุ่งอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชน โดยสะดวก และรวดเร็ว” ปฏิบัติตนสอดคล้องกับค่านิยมหลักและวัฒนธรรมศาลปกครอง (TRUST) มีความผูกพันกับองค์กร ตูลาการมีความพร้อมและมีความเต็มใจ มุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาคดีอย่างรวดเร็ว ถูกต้อง เป็นธรรม พนักงานคดีปกครองและบุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถสนับสนุนงานตุลาการและภารกิจของศาลปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการทำงานเป็นทีมมีขีดความสามารถ มีทักษะที่พร้อมสำหรับศตวรรษที่

๒๑ พัฒนาระบบบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สู่ระบบ Digital HR การบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของ Generation (ยุคสมัยของกลุ่มคนตามช่วงอายุ) และพัฒนาบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ควบคู่กับการมีทักษะความชำนาญหลายด้าน (Multi-skilled) และมีความสามารถก้าวทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปสามารถใช้ภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศอื่นที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นแผนแม่บทที่ ๔.๒ การบริหารจัดการองค์กรให้มีมาตรฐานในระดับสากลโดยการนำองค์กร สื่อสารนโยบายที่ชัดเจน ศาลปกครองเป็นหนึ่งเดียว สำนักงานศาลปกครองสนับสนุนงานศาลอย่างมีประสิทธิภาพ ขับเคลื่อนงานไปด้วยกันอย่าง Smooth & Smart พัฒนาองค์กรให้มีความทันสมัยทันการเปลี่ยนแปลงและมีจิตสมรรถนะสูง สามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เทียบได้กับมาตรฐานสากล จนศาลปกครองเป็นองค์กรต้นแบบด้านการบริหารจัดการในระดับประเทศ และเป็นองค์กรที่มีความเป็นเลิศด้านการบริหารจัดการในระดับมาตรฐานสากลสามารถรองรับกับสภาพแวดล้อมการปฏิบัติงานที่มีความหลากหลายซับซ้อนมากขึ้น ปรับโครงสร้างองค์กรและโครงสร้างอัตรากำลังให้สอดคล้องเหมาะสมกับการดำเนินงาน เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงการอำนวยความสะดวกของศาลปกครองได้โดยสะดวกและทั่วถึงยิ่งขึ้นปรับโครงสร้างสำนักงานศาลปกครองให้ทันสมัย กะทัดรัด ปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง (Agile Structure) เพื่อตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของประชาชนที่มีความหลากหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Customized Public Service) สามารถบูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาระบบบริหารองค์กรให้ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติแผนการปฏิรูปประเทศ ปรับปรุงกฎหมาย ประกาศ กฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ต่างๆ ให้เอื้อต่อการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีธรรมาภิบาล เหมาะสมกับบริบทการพัฒนาประเทศ เสริมสร้างค่านิยมหลักและวัฒนธรรมศาลปกครอง (TRUST) ให้ฝังแน่นในองค์กรอย่างมั่นคง และเป็นองค์กรแห่งความสุขเพื่อเป็นองค์กรแห่งความสุขต้นแบบพัฒนาระบบสิทธิประโยชน์ สวัสดิการ และคุณภาพชีวิตของบุคลากรศาลปกครองทุกระดับ เพิ่มประสิทธิภาพระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อรองรับการปฏิบัติงานในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e - Office) อย่างบูรณาการและครบวงจร พัฒนาและบูรณาการระบบข้อมูลเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานและการตัดสินใจของผู้บริหาร มุ่งยกระดับคุณภาพการให้บริการประชาชนที่เป็นเลิศ สะดวก รวดเร็ว โปร่งใส มีช่องทางที่หลากหลายเสียค่าใช้จ่ายน้อย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารประชาสัมพันธ์ภายในองค์กรอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Corporate Social Responsibility: CSR) การสร้างคุณค่าร่วม (Creating Shared Value: CSV) ตามห่วงโซ่ความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

๑.๕.๕ แผนแม่บทด้านที่ ๕ การยกระดับความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

๑) เป้าหมายระยะ ๒๐ ปี

๑.๑) ศาลปกครองมีเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับภาคส่วนต่างๆ ทั้งในระดับประเทศ

ระดับภูมิภาค ระดับนานาชาติ

๑.๒) ศาลปกครองมีการศึกษา วิจัยเพื่อนำมาพัฒนาระบบบริหารงานศาลและกระบวนการยุติธรรมทางปกครอง

๒) ตัวชี้วัด

๒.๑) ร้อยละของกิจกรรมความร่วมมือทางการศาลและวิชาการที่ดำเนินการร่วมกับเครือข่ายแล้วเสร็จ

๒.๒) จำนวนรายงานผลการศึกษาเพื่อพัฒนาระบบบริหารงานศาลและกระบวนการยุติธรรมทางปกครองที่จัดทำเพื่อใช้ในแต่ละปี

๓) แนวทางการดำเนินการ/พัฒนาที่สำคัญ

แผนแม่บทด้านการยกระดับความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ การวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม คือ “การขยายและยกระดับความร่วมมือทางการศาล ทางวิชาการ และสร้างการยอมรับระหว่างประเทศ การวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมเพื่อการพัฒนากระบวนการบริหารงานศาลและกระบวนการยุติธรรมทางปกครองสู่ความเป็นเลิศ” ดังนี้

ประเด็นแผนแม่บทที่ ๕.๑ การขยายและยกระดับความร่วมมือทางการศาลทางวิชาการ และสร้างการยอมรับทั้งในและระหว่างประเทศ โดยสร้างเครือข่ายที่ได้รับการยอมรับจากในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ มีการพัฒนารูปแบบความร่วมมือทางการศาล ทางวิชาการผ่านกลไกความร่วมมือในรูปแบบ วิธีการและช่องทางที่หลากหลาย มีความร่วมมือในการเสริมสร้างกระบวนการยุติธรรมทางปกครองกับนานาชาติ เข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์กร/สมาคมระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับศาล ผลงานทางวิชาการได้รับการเผยแพร่ผ่านช่องทางต่างๆ ที่ได้รับการยอมรับ การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มีความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมความร่วมมือทางการศาล ทางวิชาการ รวมทั้งปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานในการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จนเป็นที่ยอมรับจากเครือข่าย เช่น บุคลากรศาลปกครองได้รับเชิญไปบรรยาย ประชุม สัมมนา นาสื่อผลงานในระดับนานาชาติ

ประเด็นแผนแม่บทที่ ๕.๒ การวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมเพื่อการพัฒนากระบวนการบริหารงานศาลและกระบวนการยุติธรรมทางปกครองสู่ความเป็นเลิศ โดยศึกษาวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) เพื่อพัฒนาระบบบริหารงานศาล การจัดการองค์ความรู้และสร้างนวัตกรรมในการพัฒนาการอำนวยความสะดวกทางปกครอง สร้างองค์ความรู้จากการศึกษาวิจัยที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานทางวิชาการ ส่งเสริมการนำผลการศึกษาวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาระบบบริหารงานศาลและการอำนวยความสะดวกทางปกครองอย่างต่อเนื่อง นำองค์ความรู้จากต่างประเทศ มาตรฐานสากล และบรรทัดฐานของศาลในต่างประเทศมาช่วยสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพคำพิพากษา/คำสั่งของศาลปกครองให้เป็นมาตรฐานสากล และมีบรรทัดฐานเดียวกันอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมและดำเนินงานด้านความสัมพันธ์และเครือข่ายความร่วมมือทางการศาล ทางวิชาการ และอื่นๆ รวมทั้งเสริมสร้างความเชื่อมั่นและภาพลักษณ์ที่ดีของศาลปกครองในต่างประเทศและในเวทีระหว่างประเทศ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ศาลปกครองเป็นศูนย์กลางของความร่วมมือทางการศาลและวิชาการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทางปกครองในภูมิภาคและระหว่างประเทศ เพื่อให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางกระบวนการยุติธรรมทางปกครองในภูมิภาคอาเซียน และ/หรือเป็นผู้สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือในการจัดตั้งศาลปกครองหรือแผนกคดีปกครองในประเทศสมาชิกอาเซียน พัฒนาหลักสูตรกฎหมายปกครองเพื่อเสริมสร้างความยุติธรรมในประเทศและเป็นพื้นฐานสำหรับนานาชาติทั่วโลก การอำนวยความสะดวกทางปกครองได้รับการยอมรับในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ